

# Naar een uitvoerende macht

## Acties bij het advies

### Acties voor politici

---

Waardeer en benut de rol van uitvoerders op het snijvlak van overheid en samenleving. Neem de inzichten van uitvoerders serieus, ook als het politiek lastig is. Zorg dat ze genoeg ruimte en middelen hebben om hun werk voor burgers te doen.

- Maak duidelijk is waar burgers wel en geen recht op hebben. Doe geen beloftes die in de uitvoering niet waar kunnen worden gemaakt.
- Vraag aan uitvoerders hoe beleid uitwerkt in de praktijk. Geef ze niet zomaar opdrachten, maar vraag wat nodig is om maatschappelijke opgaven op te pakken.
- Organiseer het directe contact tussen uitvoerende organisaties en het parlement. Pas desnoods de regels van de Eerste en Tweede Kamer aan.
- Maak het mogelijk dat uitvoerders hun opdrachten tijdelijk kunnen teruggeven aan beleidsmakers en politici als zij die strijdig vinden met principes van goed bestuur.

### Acties voor ministeries

---

Maak beleid altijd met de uitvoering in gedachten: beleid dat in de uitvoering voor problemen zorgt, is slecht beleid. Sta achter de uitvoerende organisaties, ook als dat politiek gevoelig ligt.

- Betrek uitvoerende organisaties en medeoverheden vanaf het begin bij de ontwikkeling en herziening van beleid. Zorg dat ze bij de belangrijkste stappen in besluitvormingsprocessen invloed kunnen uitoefenen.
- Werk samen met uitvoerende organisaties en medeoverheden in het contact met de landelijke politiek. Dwing de politiek tot keuzes door de kwaliteit van publieke dienstverlening te koppelen aan de middelen en ruimte die uitvoerende organisaties en lokale overheden nodig hebben om die diensten te leveren.
- Herzien het professionele profiel van beleidsmakers: waardeer niet politieke sensitiviteit maar het maken van uitvoerbaar beleid als belangrijkste kwaliteit.
- Trek de arbeidsvoorwaarden van werknemers bij ministeries en uitvoerende organisaties gelijk.

## Acties voor uitvoerende organisaties

---

Uitvoerende organisaties hebben een schakelrol op het snijvlak van overheid en samenleving. Benut die positie, in contact met ministeries en de politiek en in de ondersteuning van professionals.

- Geef (publiekelijk) je mening over beleidsvoorstellen, zeker als je vindt dat principes van goed bestuur in het geding komen.
- Koppel de kwaliteit van dienstverlening altijd aan de ruimte en middelen die nodig zijn om die kwaliteit te waarborgen. Breng ondergrenzen en waardenafwegingen in kaart.
- Zorg voor een waardengedreven organisatiebeleid en -cultuur. De verschillende perspectieven binnen de organisatie (juridisch, financieel, professioneel, burger) moeten allemaal bijdragen aan goede publieke dienstverlening.
- Verklein binnen de organisatie de afstand tussen bestuur en werkvloer. Maak sociale veiligheid topprioriteit en zorg voor toegankelijke structuren waar professionals met signalen terecht kunnen.
- Richt voor professionals een noodrem in die ze kunnen gebruiken als principes van goed bestuur gevaar lopen. Zorg dat ontvangers van de signalen verplicht worden te reageren via een systeem van pas toe of leg uit.

## Acties voor professionals

---

Professionals dragen verantwoordelijkheid voor de diensten die ze leveren en moeten daarvoor genoeg ruimte, middelen en capaciteit hebben. Pas wet- en regelgeving toe op een manier die recht doet aan de praktijksituatie, en draag bij aan het verbeteren van beleid en wet- en regelgeving.

- Als professional kan je niet altijd maatwerk leveren. Met schaarse middelen en mensen is dit onwerkbaar. Toch zullen er situaties zijn waar de regels onbedoeld verkeerd uitpakken. Wees op zulke situaties alert.
- Het is goed als je als professional weet wanneer en hoe je van regels af kan wijken, of de regels kan aanvechten om onrechtvaardige situaties te voorkomen.
- Voer binnen je organisatie het gesprek over de bedoeling van je werk. Zo kun je gemotiveerd van regels en procedures afwijken, zonder dat dit leidt tot willekeur en rechtsongelijkheid.
- Ontwikkel je kennis over principes van goed openbaar bestuur.